

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	4 Korona
Fél évre	2 Korona
Negyed évre	1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP MEGJELEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐSEG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilt-éri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl

Utczakövezés.

Valóban jobb sorsra méltóbb Mindszent községe, mint a minőben utczakövezését illetőleg részesül. Mint ha minden e község ellen esküdött volna, olyan szánalomra méltó lassúsággal vitetnek felette keresztül a megvalósulásra már nagyon is megérett eszmék. Avagy kell-e bosszantóbb valami, mint az, hogy az utcakövezés ügye megint oly kátyuba jutott, hogy abból az 1900. év folyamán alig zökken ki!

A „Mindszenti Lap“ mult számában „Többen“ — tőlünk kérnek felvilágosítást az utca kövezésre nézve. Mi mindenre készséggel nyújtunk felvilágosító feleletet. A mit az átkelési szakaszunk kiépítéséről kifürkészünk sikerült, kevés ugyan, de elég arra, hogy bizonyos lehangoltságot keltsen bennünk, mert biztos a kilátásunk arra nézve, hogy még egy télen át az utcái status quo-ban fogunk gyönyörködni.

Ezek előrebocsajtása után az átkelési utszakasz kikövezésére vonatkozó felvilágosításunkat a következőkben adjuk:

Ama kérdésre: *hozzá fognak-e még ez évben az ut kiépítéséhez?* válaszunk az: tekintettel, hogy a tervek — miként megtudnunk sikerült — az államépítészeti hivatalban vannak s ott most dolgozza át a mérnöki kar azon módosítás szerint, amint azt az alispán ur a közigazgatási bejárás alkalmával javaslatba hozta s mely módosításba utólag a miniszter is belement s ez újabb mérnöki elaboratum fog az építési vállalat megkötésének alapjául szolgálni; tekintettel továbbá arra, hogy nagy időt fog felemészteni a vállalatba adás is s ez természetes, mert fontos érdekről, közvagyonról vagy szó az elhirtelenkedett dolog megbosszulhatná magát; mindezeket tekintve, csak öszre foghatnak az építéshez, bár egész határozottan még ezt se lehet állítani.

A második kérdésre. ha hozzá fognak az utépítéshez, van-e egyálta-

lán kilátás arra, hogy az *ut a temetőtől a révig kiépüljön?*

A fentiekből önként folyik, hogy e teljes kiépítés ez év folyamán ki van zárva. Erre csak akkor volna kilátás, ha tényleg már a burkolási munka folya, de a dolgok jelen állása mellett az 1900. év folytán az ut a temető sarkától legfeljebb az „Ujvilág“ sarkáig készülhet el s így az ut teljes bekészítése 1901. év őszéig semmi szín alatt sem várható.

Azon kérdésre, hogy miféle rugókat kell a társadalomnak mozgásba hozni, mikkel lehetővé teheti, hogy a régen vajdó ügy — az *átkelési szakaszunk kockaköburkolata a temetőtől a révig* — még ez év folytán befejezést nyerjen?

Szerintünk semmiféle rugókat nem mozgathatunk. Elégé mozgolódott, kérvényezett, sarkalt s nyugtalankodott már a publikum évek óta, hogy rég óhajtott vágya — a kövezés — megoldást nyerne, de hasztalan! süketeknek énekeltünk! Itt a dolog az államépítészeti hivatalon mulik és senki másón. Ez az államépítészeti hivatal meg kívül székel a politikai vármegyén s nem sokat törődik velünk.

Hassunk oda, hogy Szentesen állittassék fel a vármegyei főmérnöki hivatal, talán közelebb fogja majd érdekelni ügyünk bajunk, mert a szegedi államépítészeti hivatal idegen hozzánk, mostoha kézzel mér s arról győzött meg bennünket, hogy ügyünk bajunk őt a legkevésbé sem érdekli. Ez az mit sarkaljunk: legyen *államépítészeti hivatalunk Szentesen.*

A rendőrség vizsgálója.

A f. évi január elsején szervezett községi rendőrség kiképzését, — mint ismeretes, — a szervezéskor Végh Bernát várm. közigazgatási gyakornok ur vállalta magára.

Végh ur derék munkát végzett. Alig néhány hónapi tanítás után mult hó 28-án a rendőrséggel megtarthatta a vizsgát.

A jelenvoltakat meglepte rendőreink valóban precíz felelete és arról győzte meg, hogy a rendőrségnek ily módon történt kiképzése úgy a derék mesternek, mint a községnek is diszére és becsületére válik.

A vizsgáról egyébként a következő tudósítást hozzuk:

Mult hó 28-án d. u. 3 órakor a község tanácstermében Tary István főszolgabíró, Gyárfás Géza szolgabíró, Pap Akos főjegyző és számos községi képviselő jelenlétében tartatott meg a községi rendőrség vizsgája Végh Bernát ur vezetésével.

A rendőrség oktatásának tárgyát képezték:

1. Az 1900. évi január hó 1-ével életbe lépett új bünvádi perrendtartás.

3. A büntettek és vétségekről szóló törvény.

5. A kihágásokról szóló törvény.

4. A vármegyei összes érvényben levő szabályrendeletek.

5. Tolonez szabályzat.

6. Tűz, víz, vagy bármely közveszély idején való eljárása és köteleessége a rendőrségnek; továbbá talált hulla, vagy súlyos sérülttel való eljárás; italmérési helyiségek, stb. mikénti ellenőrzése.

7. A puhatoló és nyomozó eljárás gyakorlati bevezetése.

8. Szolgálati könyvek vezetése s jelentések szerkesztése.

A 6. és 7. pont alattiak a közéletből vett példákkal megvilágítva a m. kir. csendőrségnél folytatott gyakorlat szerint képezték oktatás tárgyát.

A rendőrség tagjai, névszerint: Tóth István I-ső, Balázs Ferencz II-ik, Oláh Flórián és Gémes Balázs III-ad rendőrök, úgy a főszolgabíró és szolgabíró urak gyakorlati kérdéseikre, valamint Végh Bernát ur kérdéseire szabatosan, értelmesen feleltek.

A vizsga jó másfél óráig tartott, melynek végeztével Tary István főszolgabíró ur teljes meglegedését és köszönetét fejezte ki Végh Bernát urnak azon tevékenységéért, hogy időt, fáradságot nem kimélve, alig néhány hó alatt Mindszent község rendőrségét oly magas színvonalra emelte, hogy vármegyénk bármely városának rendőrségével kiállja a versenyt.

Majd a rendőrséghez intézve szavait, buzdította őket, hogy kötelességeik teljesítését odaadással, buzgalommal végezzék, tanuljanak továbbra is és akkor reméli, Mindszent község képviselő-testülete méltányolni fogja ügybuzgalmukat.

Majd a jelen volt közönség gratulált Végh urnak, kikhez mi is ez uton csatlakozunk s azon óhajunknak adunk kitejezést, hogy rendőrségünket szakavatottságával továbbra is tanítsa és vezesse.

Közgyűlés.

Mindszent község képviselő-testülete múlt hó 30-án rendkívüli, folyó hó 3-án pedig rendes havi közgyűlést tartott.

A rendkívüli közgyűlés tárgya Csongrádvármegye tekintetes központi választmányának Mindszent község részéről a nagym. m. kir. belügyminiszteriumhoz a földadó minimum megállapítására nézve benyújtott folyamodványra vonatkozó határozata volt, mely szerint a miniszterium magát ez ügyben illetéktelennek jelenti ki.

A képviselő-testület kimondta, hogy a vármegyei központi választmányának a földadó minimum megállapítását képező határozatát a m. kir. Curia-nál folyamodja meg, s a kérvény elkészítésére Pap Akos főjegyző kérésre fel.

Korom Gáspár községi képviselő előadja, hogy Csongrádvármegye minden községének részvételével egy küldöttség készül a földmivelésügyi miniszteriumhoz, mely küldöttséget méltóságos dr. Vadnay Andor főispán fog vezetni, s amely azon

kérelemmel járul a miniszterhez, hogy a vármegye összes községeiben tapasztalható szegénységen munkaadással segítsen. Szóló indítványozza, hogy Mindszent község képviselő-testülete szintén küldjön ki két egyént a küldöttségben való részvételbe.

A közgyűlés Fülöp János II-od bírót és Varga János munkást küldi ki.

Több tárgy nem lévén, a közgyűlés véget ért.

A folyó hó 3-án megtartott közgyűlés első tárgya a Hazai Aszfaltipar Részvény-Társaság ajánlata a létesítendő gyalogjáróknak aszfalttal leendő kiépítése tárgyában.

Az ajánlat a gyalogjárda ügyében kiküldött bizottságnak adatott ki.

2-ik tárgy a kurezai halászatnak beérkezése tárgyában árverési jegyzőkönyv. Tudomásul vétetett.

3-ik Hevesi Julia okleveles óvónőnek az „Ujvilág“-féle helyiségnek magán óvoda felállítására céljából leendő átengedése iránti kérése.

Többek hozzászólása után a helyiség kérelmezőnek átadatik mind az ideig, míg a községnek a helyiségre szüksége lesz.

4-ik tárgy özv. Acs Jánosné néhai férje volt községi tizedes elhalálozásából kifolyólag segélyezése iránti kérése.

A képviselő-testület 40 korona végkielégítést szavazott meg.

Végül a pénztáraknak az elmúlt hó napban lett megvizsgálásáról bírói jelentés

tudomásul vétetett.

VEGYESEK.

— Gondnoksági ülés. E hó 5-én az állami gondnokság ülést tartott. Mintegy

15 db folyóügyet rendezett el mik az iskolai közigazgatásra vonatkoznak.

— Zsigmond napja. E hó 2-án ülte Dr. Kájlínger Zsigmond járási orvos ur névünnepeit.

Tisztelői a déli órákban gyülekeztek össze lakásán, hol a 84 éves ünnepelet szerencse kívánataival halmozta el a vendégközönség. Fényes lakomát rendezett az ünnepelet s a jó kedvet fokozta a házi urnak azon ruganyossága, készsége, üde frissesége, melylyel vendégei közt forgolódott, valóban ezen életrevalóság, melyet az agg orvos részéről tapasztaltunk, becsületére vált volna egy ötven éves embernek is. Adja isten, hogy még számtalanszor üljön meg a köztisztélet és szeretetben álló orvos ur Zsigmond napját!

— Közönség köréből. A váltságügyi bizottság a fűbért évi két részletben szokná beszélni. Azonban a második részt teljesen elmulasztja beszélni, s bevárja a jövő évet, akkor áll elő követelésével a múlt évről, a mi kellemetlenül lepi meg a jóságtulajdonost, midőn két évi fűbért vesz meg rajta a váltság bizottság.

Szerintünk helyén való a publikumnak ez eljárásért való felháborodása, mert a váltságügyi bizottság van a publikum végett nem pedig megfordítva s ép ezért a mihelyt a fűbér második rátája esedékesé válik, tessék a bizottságnak közege által a publikum minden egyes tagja figyelmét a fizetésre felhívni. A publikum e tekintetben el van kényeztetve, azt ta-

TÁRCZA.

A pénzember.

Természetesen a legelőkelőbb városrészben lakik. Ezt már így rendezték be a fiai, akik már gondoskodtak arról, hogy apjuk pénzét a legurassabb módon adják ki. Sem fáradságot sem pénzt (t. i. az apjukét) nem kímélték, hogy lakásukat a legdrágábban és legelőkelőbben rendezzék be, francia főszakácsot tartanak. A pénzember pedig hálából megengedte fiainak, hogy lakásán barátaikkal dárídozzanak, házas lányának pedig, hogy estélyeket és bálakat rendezzen.

Pedig ha saját leánya nem mondaná, az öreg ur el se hinná, hogy ez a sok mulatság neki, már t. i. az öreg urnak, örömet okoz. Ha a süppedékes perzsa szőnyegek végig ment és hirtelen ösmeretlen hölgyekkel találkozott, a kiknek nevét sem ösmerte. de a kirkól tudta, hogy mint Edit lánya vendégei soká fognak nála lakni, lánya mindig csak azt ismételte neki: „Papa, ne félj. te nagyon jó társaságban vagy!“ Ezt mondta neki az ő előkelő lánya, a ki különben sohasem bocsájtotta meg apjának, hogy alacsony társadalmi rétegekben született.

Es a mint ott ül az asztal fejnél a sok idegen közt, a kik csak az ő borát isszák, az ő ételeit fogyasztják, szomorúan tekint maga körül és némán ül tovább, hiszen a társaság beszélgetéséből egy szó nem sok, de annyit sem ért. Egyedül marad még az asztalfőnél, mikor a fiatalok már

régén a könyvtárszobájába vonultak, a hol valami dilettans-előadás próbái folynak. Az öreg ur szívesen ülne tovább is helyén, de egy szolgáló udvariasan hár, de határozottan tudtára adja az öregnek, hogy le kell szedni, különben a cselédek későn jutnak vaesorájukhoz. Gyorsan és szinte bocsánatot kérve ugrik fel az öreg ur, hogy átmenjen a szalonba. De ott most nem let maradni. Edit estére bált rendez s ezért az egész szoba rendetlen. Atmegy a könyvtárszobába. Itt a mikedvelők próbálnak. Karos-székében egy fiatal hölgy fekszik, ép most próbál valami ájulási jelenetet. Az egyik fia, a gyöngédebb, végre talál valami kis zongoraszékét, a melyt a mikedvelők nélkülözhetnek és azt adja oda apjának. S helyet foglal és maga köré néz. A mikedvelők próbálnak; ő egy szót sem ért az egészből. De mivel úgy is olyan fáradt, hát már itt marad. Az igaz, hogy a sok gondtól kissé elborul az arcza, a mit Edit rögtön észre is vesz. Odamegy apjához és fülebe sugja, hogy ha nem tud vidámabb arcot vágni, hát okosabban teszi, ha aludni megy, jelenlétével ugyanis csak zavar. Miután fél, hogy nyájasabb arcot hazudni nem tud aludni megy.

De aztán másnap az egész város tele van a pénzember estélyével és csak nagyon természetes, hogy a sikerült estély rendezéséért még ő tartozik Edit lányának hálával

A pénzember felesége egészen más mint ő. Sokkal fiatalabb nála, szép, jószármazású és kifogástalanul öltözködik. Csak néhány hónapot tölt évente a fővárosban, a többi saját villájában a tenger-

parton. Ha ősszel bucsut vesz férjétől, mindig nagy önuralmat tanusít, bámulatos erővel leküzdö a válás fájdalmát.

Régi szokásból mai is a tőzsdére hajt a vén milliomos, a hol évek előtt megszerezte nagy vagyonát. Gyermekei ezt nevelésnek tartják. De ha sokszor szükségük van pénzre, akkor ők is megtalálják a tőzsdéhez vezető utat, hogy ott az öreg től kicsajják a pénzt. Fiai csodálkoznak azon, hogy ő mit csinál ott egész nap. Nekik persze fogalmuk sincs arról, hogy az ember hogyan szerzi a pénzt; ők csak azt tudják, hogy hogyan kell azt kiadni. Ezt azután nagyon is alaposan értik.

Egy reggel Ferencz, az inas, ijedt arczezal rontott be Edithhez és így szólt.

— A nagyságos ur nagyon rosszul van, tán jó volna mindjárt orvosért menni?

— Ez a Ferencz is mindjárt úgy megijed, ha valaki beteg, szól Edit, miután a szolgáló ki ment. — Szegény papa, majd magam megyek fel hozzá. De remélem, nem lesz szüksége az orvosra épp ma, a mikor este a palotás-tánczot akarjuk bemutatni. Igazán nem is tudom, ki érne rá egy orvosért menni!

A fiuk sem tudják, a vendégek sem és így mindenki jó étvágygyal fogyasztja el reggelijét.

Edit időközben felkereste az apját és azt hiszi, nincs olyan rosszul, a hogy Ferencz mondta. Mindössze egy kissé lehangoltnak, fáradságnak látszik, keveset beszél, más baja nincs is.

Azonban reggel, mielőtt kikocsizik, nem bánja hadd tegyen kerülőt a kocsira (az apja kocsija) és menjen el az orvos lakása előtt. Ez ugyan nagy kerülő és épp

gadni nem lehet, de méltó is, hogy az szaladgáljon, kinek követelése van, ne pedig a községet fentartó fizető elem.

Miért is arra kérjük a váltságügyi bizottságot, hogy a jövőben amint esedékesé válik a második fűbéri részlet, közgei által azt menten szedesse be, a község a sok fizetni való közt erről megfeledekzik, s evidenciába sem tartja a dolgot. Kövesse a váltságügyi bizottság az adóhivatalt s ekkor nem jut abba a kellemetlen helyzetbe, hogy adófizető polgárait egyszerre két évi fűbérért kellessen zaklatni!

— **Kurczába fullt leány.** Szegváron mult hó 29-én Fodor Vera 18 éves leány templomból jövet a Kurczában uszkáló kacsáikat haza akarván hajtani, utánuk ment a vízbe. Mind beljebb menve, hirtelen egy ásott mélyedésbe esett, hol is halálát lelte. Holttestét csakhamar kifokták és felboncolták. Temetése f. hó 2-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **A kir. adóhivatal betörői.** Emlékeznek még olvasóink arra a vakmerő betörésre, a melyet a mult évi augusztus hó 2-án követtek el a szentesi m. kir. adóhivatalban. Három rovott multu egyén betörő társasággá alakulva, a szomszédház kerítésén átmászva a tűzfalat kiásták s a hivatal-helyiségbe behatolván, az ott őrzött vasszekrényt feltörték és kirabolták. Rendkívül veszedelmes munkájuknak ugyancsak kevés sikere volt, a mennyiben a feltört szekrényben pénzt nem találtak s

ma szerfelett kellemetlen neki, mivel amugy is sok bevásárlást akar elvégezni, de azért ennek meg kell történnie, ne hogy a szegény öreg papa esetleg azt higgye, hogy a gyermekei nem törődnek vele.

A sétakocsizás alkalmával tényleg felkeresi az orvost, de már nem találta otthon, nemrég ment el hazulról.

Különben ez ugy se fontos, mivel a szegény milliomos orvos nélkül is meghalt néhány óra alatt. Az utolsó órákban Ferencz volt mellette és nagyon nagy szeretettel és sajnálkozással bámult haldokló urára, a kinél olyan jó bért huzott. Mi lesz most már vele? Kap-e ezután is ilyen jó helyet?

A pénzember most keveset beszél, különben is szüszavú volt egész életén át. Kéri Ferenczet, hogy felesége képét fordítsa felé, hogy jól láthassa. Néhányszor emlegeti a felesége nevét, aztán kisebbik fiának becéző nevét mondogatja, a mire Ferencz megmagyarázza neki, hogy Ele mér urfi ép most lovagolt ki a Stefánia-utrá, miután nem tudta, hogy édes atyja beteg. A pénzember aztán egy szót sem szól. Sárga keze nyugtalanul mozog a paplanon ide s oda.

Aztán megfordítja a vánkosán fejét ebben még a jó Ferencz segédkezik neki, a ki néha egy-egy könnyet is ejt és aztán meghal a pénzember. Meghal, mint a legelhagyatottabb teremtese az Istennek.

Az estélyt azonban mégis csak le kellett mondani, a palotás-táncz — legalább egyelőre — elmaradt és Edit valami legujabb divatu gyásztoalettet öltött.

Küry Károly.

csak 21 darab zsebórát és 56 drb különféle mező- és hegyőri jelvényt raboltak el. A rendkívül tapintatos nyomozás, mely a tettesek megkeresésére irányult a véletlen különös közbejárás mellett hamar eredményre vezetett, mert a rablók csakhamar kézre kerültek. Ugyanis másnap a Tiszán ismeretlen tettesek elloptak egy csolnakot, a mely a Szóke Gábor tulajdona volt. Dósa Ignác, a kire a csolnak bizva volt, kérdezősködés után megtalálta az elveszett csolnakot a csanyi tiszai kikötőnél gazdátlanul heverve. Jelentést tett a helybeli csendőrőrsön, ahonnan Pap Sándor őrmester és Jaksa János csendőr mentek ki a tettest puhatolni. Találtak is két gyanus embert a fűzesben heverni, akik a csendőrök láttára azonnal beleverték magukat a Tiszába, hogy elmeneküljenek. Azonban sikerült elfogni őket. Tagadták a csolnak lopását. Mivel azonban Papp őrmesternek gyanusnak tűntek föl letartóztatta őket. A csolnakban, mikor megvizsgálták, törött úra üvegeket találtak a tükében. Az ügyes őrmester rögtön a szentesi betörőkre gondolt s miután megállapította, hogy a két elfogott ember: Madaczki Antal és Vusetics Imre, épp most szabadultak ki a fegyházból, ahol lopásért ültek, mindinkább megbizonyosodott a felől, hogy a két csolnak tolvajban ők tulajdonképpen a szentesi betörés tetteseit fogták el. A vizsgálat igazolta is feltevésüket. Volt egy társuk is Ovári Imre, aki ugy látszik, hogy nem közvetlen tettes volt, mert ő csak a helyszíni szemlét tartotta meg. A betörés előtt való napon ugyanis Schvare Ferencz név alatt beállított Szvaton Józsefnéhez és ott házvétel ürügye alatt megvizsgálta az egész Aradi féle házat. — A betörést megerősíti több szentesi kereskedő és iparos vallomása is, a kiknél az előtte való napon szerszámokat vásároltak vagy készítették s amelynek egy részét a helyszínen meg is találták. Azonkívül az is ellenők vall, hogy azon a helyen a hol a csendőrök a Tiszából kifogták a két betörőt, 1899. év szeptember 12-én Kurucsi Mihály két zsebórát talált a Tiszában, a melyekről kitűnt, hogy a szentesi adóhivatalból valók. A három betörőt ennél fogva a szegedi kir. törvényszék vádtanácsa 5242. sz. a. vád alá helyezte. Ovári Imrének egyéb turpisság is terheli lelkiismeretét, amennyiben a kulai postahivatalnál egy sürgönyt adott fel Kuthy György névére, amelyben 500 frtot kért táviratilag Kuthy György nevében. S mikor a pénz megérkezett, ott a postán nyomban fel is vette a Kuthy György nevet hamisítván az elismervény alá. Az 500 forint jogtalan kifizetése miatt Rukovina Ernő postatiszt is megkárosult a mennyiben a pénzt neki kellett megfizetni.

— **Csongrádvármegye monografiája.** A nagybecsű történeti munka, mely a millenium emlékezetére készült, vármegyénk törvényhatóságának áldozatkészségéből: Csongrádvármegye monografiája immár teljesen kész, ki is került a sajtó alól. Zsilinszky Mihály dr. államtitkár, vármegyénk volt főispánja, a jeles történettudós most küldte meg e monumentális mű harmadik, befejező kötetét, egy rendkívül emelkedett szellemű és megleghangu levél kíséretében, Csató Zsigmond dr. alispánnak oly célból, hogy azt a törvényhatóságnak mutassa be. A harmadik kötet a legvaskosabbja a jeles történeti munkának, 35 nyomtatott ivre terjed és vármegyénk ujkori történetét tárgyalja, egészen a jelenkorig. Az egész három kötet arról tesz tanúságot, hogy a tudós szerző azzal a szeretettel dolgozza fel buvázkodásai anyagát, mely lelkében — itt töltött 5 éves főispánsága alatt, e vármegye népe iránt oly kipusztíthatatlanul mély gyökeret vert. Hogy a rendelkezésére álló nagy adathalmazt feldolgozhassa és a vármegye rendszeres történetét egységes egészbe foglalhassa, így aztán természetesen tul kellett terjeszkedni a tudós írónak az eléje szabott szük kereten; de ez javára válik a monografiának, mely a mostani három kötetes keretben teljes történetét öleli föl ősi vármegyénknek a legrégibb kortól, le napjainkig. A befejező harmadik kötet megküldött diszkötésű példányát az alispán a májusi megye gyűlésen fogja bemutatni, — a többi példány pedig majd később, — ha leérkezik — kerül kiosztásra a megyebizottsági tagok közt.

— **A szegedi vár maradványai.** Szegeden a Deák Ferencz- és Bástyá-utcák sarkán most ássák az Osztrák-Magyar Bank palotájának alapját. Alapítás közben temérdek kőanyagra bukkantak a munkások. Ez a kőanyag a régi szegedi vár déli falának alapját alkotta valaha. A vár része előtt volt a Wagner-féle sétány, korábban pedig egy szinkör, melyet Havi Mihály szinigazgató 1849-ben épített. Kedves, régi emlékek, melyek romjain a modern város fényes palotái emelkednek fel.

— **A kénés gyufák eltiltása.** A kereskedelmi miniszter tervbe vette, hogy a közhasználatban levő ugynevezett kénés gyufákat, melyek kénnel és foszforral készülnek, kiltitja a forgalomból. A kénés gyufák használatában van jó részt az oka a tűzveszedelmek nagy számának Magyarországon, sőt ezek egészségtelen kigőzölésük miatt az emberi életre is ártalmasak és veszedelmesek. Ezért vették tervbe a kénés gyufák eltiltását. Mielőtt azonban a miniszter erre vonatkozó rendeletét kiadná, meghallgatja a szaktestületeket és a kereskedelmi és iparkamarákat.

— **Elfüstölt milliók.** Az elmúlt 1899. évben 793 ezer frt áru dohánynyal fogyasztottak többet, mint az előző évben. Ebből is látszik, hogy a dohányzás szenvedélye erősen terjed. Elfogyott összesen 51 ezer kiló tubák, továbbá 564 ezer kiló pipadohány, összesen 555 millió pakli. Elszivtak 498 millió szivart és 1944 millió szivarkát, cigarettát. Ez eladott árukért összesen 46 millió forintot kapott az állam, még pedig a tubákért 95 ezer, a pipadohányért 25 millió, a szivarokért 16 millió és a szivarkákért 9 millió forintot. Ha a külföldi dohány-árakat is figyelembe vesszük, kitűnik, hogy Magyarországon az elmúlt évben összesen 50 millió 700 ezer forintot füstöltek el. — Nem lehetett volna ezt az óriási összeget jobb dologra költeni?

— **A Művészvilág e heti száma.** Polgár Márton festőművész kitűnő rajza di-

sziti. A lap belsejében Vaszary János erőteljes, gyönyörű olajfestésű tanulmányfejének pompásan sikerült reprodukcióját és más művészek színes rajzait találjuk. Goda Géza Széchenyi Imre grófnak a főrendiházban elmondott beszéde kapcsán beszél a mai ifjúságról. Salamon Odön a párisi kiállításról. Keszthelyi Ernő a tavasz alkalmából a képzőművészek helyzetéről irt cikket. Incze Henrik dr. Zigány Shakespeare darabjának ötletéből a mai drámairodalom hibáit tárja elének. Molnár Ferencz a nagytehetségű fiatal novellista rendkívül érdekes elbeszélését, Róna Béla költeményt irt a Művészvilágba. A lap folytatólag közli Géczy István hatalmas népdramáját, az Anyaföld-et; Zangwill érdekes műve az Atmenet e héten ér véget. A színházi tudósítás kimerítő és alapos, a Mozaik rovat pedig felette érdekes. A Művészvilág előfizetési ára: egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona, 1 óra 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban (VI., Podmaniczki utcz 1.) és minden hazai könyvkereskedésben.

A munkások biztosítása.

A földmivelésügyi miniszteriumban gyors tempóban készítik azokat a törvénytervezeteket, melyek mind arra hivatják, hogy a mezőgazdasági munkások helyzetén segítsenek. A földmivelési miniszter legujabban a mezőgazdasági munkások biztosításával foglalkozik.

Az előadói tervezet főbb intézkedései a következők:

Czime: Országos gazdasági és munkáscseléd segítő pénztár lesz. Minden olvasó halotta hírét a heti hatosoknak. Azoknak a tiz krajczároknak, a mit sok-sok magyarmunkás fizetgetett be a különböző szociálista kasszába, de a mely heti hatosokért soha sem kapott érte semmit. A tervezet erre a heti hatosokra építi föl a munkások önsegítő társulását. A heti 20 fillérért azután az új intézmény a következő ellenértéket adja: 1. Ha a munkást baleset éri, fizeti az orvost, a gyógyszereket, kötőszereket s munkaképtelenség esetében ad két hónapig naponként 120 fillér segitést. 2. Ha munkaképtelenség két hónapnál tovább tart s ha esetleg a munkás munkaképtelen lesz, fizet havonként legalább is tiz koronát, mely fölemelhető az igazgatóság által. 3. Ha a munkás a baleset folytán meghal, családja kap 400 koronát. 4. Ha a munkás tiz évi tagság után munkaképtelen lesz bármi okból kap hónaponként élete fagytaig tiz koronát. Ez színén felemelhető 20 koronára. 5. A tag 65 éves korában minden egyéb igényeinek épségben tartásában kap 100 koronát. 6. Ha a tag meghal, öt évi tagság után 200, tiz évi tagság után 250, tizenöt évi tagság után 270 korona segitést kap a családja.

Nem részesül segítségben az, ki munkaképtelenségét szándékosan maga idézte elő, vagy akit baleset részegsége közben ért, vagy a ki a pénzbeli segítséget az igazgatóság tudta nélkül másnak átengedi. (Ezzel gyökeresen elvágják az alföldi temetkező egyesületben elharapódzott visszaélések útját, hogy ugyanis egyiknek másikkal 20—40 embere is van kiket be-

biztosít.) Az özvegyi jutalék, a gyermekek neveltetési járuléka a közigazgatási végrehajtás alól kivéttetik. A gazdasági cselédek gazdájukhoz való hűségét azzal honorálja a tervezet, hogy az intézet életbelépésekor a gazdasági cselédeknek egyazon szolgálatban eltöltött ideje beszámítódik a tagsági időbe, ha ez évekre a tag díjat kamat nélkül befizetik.

Van arról is rendelkezés, hogy az olyan cseléd és munkás, a ki még a heti 20 fillér tagsági díj fizetését sem bírja el, de mégis részesülni akar az intézmény jótékonyaságából, évenként ötven fillér befizetés mellett, baleset következtékor ingyenyógyítást kap a pénztártól. Ezenkívül segitést is kap betegsége tartamára, halála esetére pedig családja 200 korona temetési pénzt. Az alföldi temetkezési egyesületek ismert panamái ellen tételes rendelkezések foglaltatnak a tervezetben.

A pénztár bevétele azonban nemcsak a heti 20 fillérből áll, a melyet a tagok fizetnek; a községek, illetőleg a birtokosok és az állam is hozzájárulásra vannak kötelezve. A községek a földadó egynegyedszázalékának megfelelő összeget — kötelesek a pénztárnak befizetni, ha a törzsvagyon jövedelme nem fődözi, a község kivetheti a földbirtokra. Nem adóztathatók meg e célra azok, a kik 30 koronánál kisebb földadót fizetnek. A tervezet szerint legalább egyszáz ezer korona évi állami segítség biztosítottatik a pénztárnak mindaddig, míg a tagok száma egymilliót meg nem haladja.

Még csak azt említyük meg, hogy jól lehet, az aránylag csekély évi tagsági díjért messzemelő kedvezményeket ad a pénztár s a rokkantság, keresetképtelenség gyötrő gondjaitól is fölszabadít, az intézmény a szakértő matematikusok jelentése szerint a számítás biztos bázisán alapszik.

Vidéki hírek.

Szeged. Május 1-én a Maros partján egy díszes társaság majálist rendezett, mely azonban a társaság több tagjára majdnem végzetes kimenetelű lett. A majálisban részt vett Kallner Ede pénzügyigazgató és Tergina Gyula tanfelügyelő családjaikkal.

Estebéd után, körülbelül 9 órakor, a társaság két hölgytagja, dr. Faragó Odönné, és Kallner Edéné uraök haza akartak térni s Pillich Kálmán ügyvéd kocsiján helyezkedtek el, Kallner pénzügyigazgató társaságában.

Koromsötét, felleget, éjszaka volt s a délutáni zápor következtében a töltés gerinczén vezető ut egészen föl volt ázva. Alig haladt a fogat mintegy 50 lépést, a sikos uton a lovak megcsuszta, minek következtében megbokrosodtak s ágaskodva oldalt rántották a kocsit, egészen a töltés széléig, amelyen a lovak már nem bírtak megkapaszkodni. Az egyik ló elvesztette lábait alól a talajt s majd a másikat is magával vonva, a kocsit is a mélységbe rántotta. A következő pillanatban a koci az ijedelemtől néma utasokkal lezuhant a meredek mélységbe.

A zuhanásnak szerencsétlen eredménye lett. A kocsiiban ülő két urnő eszméletlen állapotban került el a töltés alján, hová a fölfordult koci dobta őket. A férfiak lassan elővergődtek a koci alól

s míg a pénzügyigazgató a hölgyek segítésére volt, a kocsis az őrházhoz futott segítségért.

Az eset hire itt nagy ijedelmet és részvéteket keltett. Az egész társaság kiment a baleset színhelyére, ahonnan a szerencsétlenül járt hölgyeket bevitték az őrházba. Közben Faragó Odönné visszanyerte eszméletét, de Kallnerné nem tért magához.

Miután a tisztifőorvos gyöngékedése miatt még délután visszatért a városba, a súlyosan megsérült pénzügyigazgatónéhoz a városból hívtak orvost. Nemsokára meg is jelent Kovács József dr. orvos, aki tüstént ápolás alá vette az eszméletlen urhölgyet. Időbe került azonban, míg az eszméletre tért s még akkor is oly kedvezőtlen állapotban volt, hogy az orvosnak súlyos rázkódtatások jelenségét kellett feltételezni.

Az urinót, akinek állapota még később sem fordult jobbra, kint is hagyták az épületben ahol gondos ápolás alatt van.

A kirándulók a baleset után nyomott kedéllyel tértek haza a városba, ahol közléseikből mindenfelé a legnagyobb részvétellel értesültek a pénzügyigazgatóné balesetéről, aki a város előkelő társaságának köztisztviselőben álló, kedveit egyénisége.

Népmozgalmi adatok a lefolyt hétről:

I

Házasságra lépett:

Ambrus János, Bödi Máriaival.
Fülöp István, Sebestény Erzsébettel.

II

Születtek:

Bozó György, Bugyi Imre, Korom János,
Bozó Erzsébet, Bacsa Teréz, Nagy Mária,
Töröcsik János, Pálítkó Imre.

III

Meghaltak:

Bereczky Mihály 2 éves, hörglob.
Maczkó Katalin 90 éves, aggkór.
Samu Anna 48 éves, tüdőgümő.
Vida Agnes 62 éves ütérrelmeszedés.
Tatár Mihály 50 éves tüdővész.
Gyapjas Mihály 75 éves aggkór.
Pálítkó Rozál 1 éves, hörglob.
Dombi Viktor 48 éves, tüdőgümő.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Weisz Ignác.

Egy

jól irni és olvasni tudó fiu

tanonczul

felvétetik.

Czim megtudható e lap kiadóhivatalában.